

Veijo Meri (1928–2015) oli keskeinen suomalainen kirjailija ja tunnetuin modernistimme maailmalla. Hän oli monen kirjallisuudenlajin yllättäjä ja uudistaja. Veijo Meren tuotantoon kuuluu romaaneja, novelleja ja runoja sekä näytelmiä, kuunnelmia ja oopperalibretto. Hän julkaisi myös esseitä, elämäkertoja, historiateoksia sekä etymologisen sanakirjan. Veijo Meri -palkinnolla Otavan Kirjasäätiö haluaa tukea ja edistää laadukkaan kotimaisen kirjallisuuden asemaa. Palkinto myönnetään tunnustuksena merkittävästä kaunokirjallisesta saavutuksesta. Palkinto on perustettu vuonna 2012, ja se jaetaan vuosittain. Palkinnon arvo on 15 000 euroa.

Otavan Kirjasäätiön vuoden 2022 Veijo Meri -palkinto on myönnetty kirjailija Kirsti Manniselle

Kirjailija, käsikirjoittaja, filosofian tohtori **Kirsti Manninen** (s. 1952) on tarinankertojana omaa luokkaansa. Mielikuvitus ja asiantuntemus yhtyvät hänen tuotannossaan jäljittelemättömällä tavalla. Erityisesti Manninen tunnetaan **Enni Mustonen** -kirjailijanimellä julkaistuista romaanisarjoista. Hänellä on ilmiömäinen kyky punoa juoni todellisten tapahtumien ja tunnettujen henkilöiden ympärille, leikitellä kuvitelluilla kohtaamisilla ja herättää menneisyys elämään. Kuin varkain romaanit laajenevat yksityisestä yleiseen, maamme lähihistorian eläväksi kuvaukseksi.

Kirsti Manninen oli tekemässä väitöskirjaansa Helsingin yliopistossa, kun hän samoihin aikoihin alkoi julkaista nykyaikaan sijoittuvia yksittäisiä romaaneja kirjailijanimellä Enni Mustonen. Avausteos oli *Maitotyttö*, jonka klassisessa asetelmassa kaupunkilaismerkonomi päätty karjanhoitajaksi maaseudulle. Ote ei kuitenkaan ole nostalgisoiva, vaan teoksessa puhaltavat raikkaat muutoksen tuulet.

Koskivuori-sarja, joka kertoo hämäläisen kartanon ja torpan tyttärien vaiheita useammassa polvessa, merkitsi siirtymää lähihistoriaan. Jo alusta lähtien polttopisteessä olivat naisten itsenäistyminen, tasa-arvopyrkimykset sekä jatkuva työnteko. Järjen ja tunteen tarinoissa luokkayhteiskunnan kuvaaminen syveni poliittisemmäksi, kun naisten itsenäistymistä kuvattiin kahden eri taustasta tulevan, nuoren tasavallan kansanedustajaksi pyrkivän ja pääsevän naisen näkökulmista. *Pohjatuulen tarinoita* paneutui lappilaisten naisten vaiheisiin sotavuosisista aina 1980-luvulle.

Vuonna 2013 alkoi Enni Mustosen toistaiseksi laajin sarja, *Syrjästäkatsojan tarinoita*. Orvoksi jäänyt paimentyttö Ida Eriksson kasvaa itselliseksi naiseksi ja laajenevan suvun matriarkaksi. Idan tyttären Kirstin ja tyttärentytär Vienan myötä sarja kuvaa lähes sata vuotta maamme lähihistoriaa. Kerrontaan lomittuvat taitavasti monen tunnetun kulttuurisuvun vaiheet, kun Ida palvelee ensin Topeliusten, sitten Sibeliusten, perheissä. Siirtyminen Albert Edelfeltin emännöitsijäksi johtaa Idan kohtalon jälleen uusille urille.

Mustonen kuvaa uskottavasti ja kiinnostavasti ajan tapoja ja tottumuksia, inhimillisiä heikkouksia ja vahvuuksia. Hän näyttää naiseksi kasvamisen ja oman paikan etsimisen kipukohdat. Arkielämästä selviytyminen ja uurastaminen ovat teosten keskiössä, johtotähtinä suomalainen sisu ja lannistumaton asenne, jotka joutuvat usein koetteelle. Kerronta sivuaa maamme kohtalonhetkiä, se heittäytyy sodanjälkeisen ajan jälleenrakentamiseen, viihteen ja kulutuksen nousuun. Maailma laajenee, kun sarjan henkilöt joutuvat lähtemään kauas kotiseuduiltaan, joko pakosta tai omasta tahdostaan.

Ja kun he aikanaan palaavat tutuille kulmille, ovat kaikki yhteisen pöydän ääreen tervetulleita, niin siipeensä saaneet kuin yksinäisetkin.

Kirsti Mannisen kirjailijan ja käsikirjoittajan ura on kestänyt lähes neljäkymmentä vuotta. Hän on julkaissut suuren määrän romaaneja, historiikkeja, tietoteoksia, lastenkirjoja ja tv-käsikirjoituksia. Tutkijan tausta on taannut hänelle suvereenin otteen vetävien historia-aiheiden käsittelyssä. Kirsti Mannisessa asuu sitkeä ja ovela kansanvalistaja, joka ei saarnaa eikä opeta vaan näyttää.

Teokset

Matti Kuusi – kansakunnan unilukkari, 1984
Ihanat iltamat, käsikirja, 1984
Kotoa ja kirpputoreilta, 1986
Lastenkutsut (Riitta Mannisen kanssa), 1986
Ollista Bisquitiin. Ylioppilaslehden pakinat 1913–1968, väitöskirja, 1987
Kirjoittajan opas, 1987
Vanhaa Mäntsälää. Mäntsälän historia I, 1991
Mäntsälän seurakunnan, hallinnon ja yhteiskuntaelämän historia autonomian ajalla. Mäntsälän historia II, 1993
Sain roolin johon en mahdu. Suomalaisen naiskirjallisuuden linjoja, toim. Maria-Liisa Nevala, Kirsti Manninen yksi kirjoittajista, 1989
Rouvakartanon herkkukirja, 1992
Rouvakartanon kahvikirja, 1999
Kun taivas repeää (Markku Onttosen kanssa), 1998
Taivas sinivalkoinen (Markku Onttosen kanssa), 2001
Hovimäki. Heräämisen aika (Jussi-Pekka Aukian ja Anna-Lisa ja Carl Mestertonin kanssa), 2001
Tulikoe (Suomen reserviupseeriliiton juhlakirja), 2001
Hovimäki. Oolannin sodasta sortovuosiin (Jussi-Pekka Aukian ja Anna-Lisa ja Carl Mestertonin kanssa), 2002
Hovimäki. Päin nousevan Suomen rantaa (Jussi-Pekka Aukian ja Anna-Lisa ja Carl Mestertonin kanssa), 2003
Hovimäki. Ei muuta kunniaa (Jussi-Pekka Aukian ja Anna-Lisa ja Carl Mestertonin kanssa), 2004
Mammamia (Katri Mannisen kanssa), 2008

Historialliset dekkarit:

Punavuoren keisarinna (Jouko Raivion kanssa), 1990
Jumalan ruoska (Jouko Raivion kanssa), 1991
Ruumisvaunut Bulevardilla (Jouko Raivion kanssa), 1992
Murha Monrepoossa (Jouko Raivion kanssa), 1993
Kuolema ylioppilastalossa (Jouko Raivion kanssa), 1994
Stenvallin tapaus (Jouko Raivion kanssa), 1995

Lasten- ja nuortenkirjat:

Vanha kissa ja eläinlääkärin apulaiset, 1985
Yksin, kaksin, ystävinä, 1986

Tivolimäen Kalle, 1986
Viisi pientä hevosta, 1988
Prinsessa Piparminttu, 1988
Natalia nukentekijä, 1989
Pikkukatit ja väkivahva Otto, 1990
Pikkukatit karkuteillä, 1991
Kuhmutöyryn huimapää ja löytöhevonen, 1993
Takapeilissä kuolema, 1993
Kadonnut unityyny, 1993
Kuhmutöyryn hurjapäät ja Kalevala Cup, 1994
Kauan sitten. Lasten elämää viime vuosisadan Suomessa, 1994
Vaihto vaaraan (Katri Mannisen kanssa), 1994
Kuhmutöyryn hurjapäät ja palkintoleiri, 1995
Suuri tipujahti, 1995
Olipa kerran joulu. Lasten joulunviettoa viime vuosisadan Suomessa, 1995
Kuhmutöyryn hurjapäät ja vaarallinen vaellus, 1996
Onko koira kotona. Mitä ennen leikittiin, 1997
Suomen lasten historia (Jussi-Pekka Kaakisen ja Juha Kuisman kanssa), 2005
Suden arvoitus, 2006
Suomen lasten taidehistoria (Jussi-Pekka Kaakisen ja Juha Kuisman kanssa), 2009
Suomen lasten Suomi (Carlos Da Cruzin kanssa), 2016
Pandakaksoset joulun jäljillä (Ninka Reitun kanssa), 2020

Draamasarjoja:

Vihreän kullan maa, 1987–1988
Lämmiveriset (Annina Holmbergin kanssa), 1996
Kotikatu (yksi kirjoittajista), 1995–2002
Hovimäki (Carl ja Anna-Lisa Mestertonin ja Jussi-Pekka Aukian kanssa), 1996–2003
Kun taivas repeää (Markku Onttosen kanssa), 1997
Kuusikko ja kuoleman varjot (Jaakko Mannisen kanssa), 1997
Sydänten akatemia (Annina Holmbergin kanssa), 1998
Benner & Benner (Katri Mannisen kanssa), 2001
Taivas sinivalkoinen (Markku Onttosen kanssa), 2001
Vasikantanssi, 2003
Kätevä emäntä, 2004–2007
Lehmän vuosi 1–3, 2005–2008

Animaatio- ja nukkesarjoja:

Tivolimäellä tavataan, 1989
Natalia nukentekijä, 1991
Kissalanharjun pikkukatit, 1992
Ilmari, lentokoneen lapsi, 1993
Natalia nukentekijä ja kadonnut joulu, 1993
Museohiiret Aino ja Väinö, 1995
Museohiiret Merimuseossa, 1997
Museohiiret ja maailman seitsemän ihmettä, 1999
Kuningas Nal ja prinsessa Damajantai, 2007

Palkinnot:

Maaseutumitali 1994
Tirkistys tulevaisuuteen -palkinto 2000
Sotainvalidien Veljesliiton ansioristi 2001
Tietopöly-palkinto Suomen lasten historia -kirjan tekijäryhmälle 2006
Plättä-palkinto 2007
Kaarina Helakisa -kirjallisuuspalkinto 2009

Enni Mustonen -kirjailijanimellä julkaistu tuotanto

Maitotyttö, 1984
Saako olla muuta?, 1985
Hukkakauraa, 1986
Mäntykosken Anna, 1987
Johannes ja Helena, 1988
Mäntyniemen miniä, 1988
Vasikantanssi, 1989
Toinen kevät, 1989
Tunteiden lukukausi, 1990
Kukkia Piretille, 1991
Nostovara, 1992
Yksinäisten sydänten kerho, 1993
Seitsemäs huone, 1994
Brysselinkaalia, 1995
Vihreän kullan maa (yhteisnide romaaneista *Mäntykosken Anna*, *Johannes ja Helena* sekä *Mäntyniemen miniä*), 1996
Yhdeksäs aalto, 1996
Onni asuu maalla (yhteisnide romaaneista *Maitotyttö*, *Saako olla muuta?* sekä *Hukkakauraa*), 1997
Uuteen elämään (yhteisnide romaaneista *Vasikantanssi*, *Toinen kevät* sekä *Tunteiden lukukausi*), 1998
Elämän tilaisuus (yhteisnide romaaneista *Kukkia Piretille*, *Nostovara* sekä *Yksinäisten sydänten kerho*), 1999
Yhteistä tietä (yhteisnide romaaneista *Seitsemäs huone*, *Brysselinkaalia* sekä *Yhdeksäs aalto*), 2000
Yllätysperintö, 2003
Morsiuskesä, 2009

Koskivuori-sarja:

Verenpisara ikkunalla, 1998
Ruiskukkaseppele, 1999
Kielon jäähyväiset, 2000
Metsäkukki asvaltilla, 2001
Unikkoja ikkunassa, 2002

Järjen ja tunteen tarinoita -sarja:

Nimettömät, 2004
Mustasukkaiset, 2005
Lipunkantajat, 2006
Sidotut, 2007
Parittomat, 2008

Pohjatuulen tarinoita -sarja:

Lapinvuokko, 2010
Jääleinikki, 2011
Kultarikko, 2012

Syrjästäkatsojan tarinoita -sarja:

Paimentyttö, 2013
Lapsenpiika, 2014
Emännöitsijä, 2015
Ruokarouva, 2016
Ruokarouvan tytär, 2017
Taiteilijan vaimo, 2018
Sotaleski, 2019
Pukija, 2020
Näkijä, 2021
Tekijä, 2022